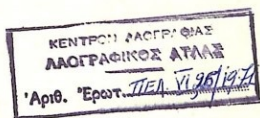

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

A!

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

7-10/1/1971

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Μ. ἄ. ν. ν. α.
(παλαιότερον ὄνομα: Μάρμαρι...), Ἐπαρχίας Κορινθίας,
Νομοῦ ... Κορινθίας
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Θ. Ρ. Ἐβζης
Βεαδοῦρα Πουλος. ἐπάγγελμα Διδάσκαλος ..
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις ..
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 1 ἔτος καὶ 4 μῆνες
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ... Ὀνοματεπώνυμα καὶ λοιπὰ στοιχεῖα
πληροφοριοδοτῶν περιέχονται εἰς κατὰ δυνάμιν ἡμῶν ὑπάρχον
εἰς τὴν τελευταία δελτία ..
ἡλικία..... γραμματικαὶ γνώσεις.....
..... τόπος καταγωγῆς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α'. Α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; οἱ ἴδιες

Ὑπῆρχον αὐταὶ χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ..

- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. Μέχρι το 1882 ἦτο
ζωιδόλιμι τοῦ Μοναβητηρίου. Ἀπὸ το 1882 χωράζοντες ἐκ 88 ἴσων μερίδων
(ἴδιαι 88 ἦσαν οἱ ἀρχηκοὶ τῶν τότε σάρακηνείων)
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; Μ. ἄ. 21. 6. 7 α.

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ἀσχολοῦνται καὶ με τὴν κτηνοτροφίαν καὶ με τὴν κτηνοτροφίαν μαζί.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ἀσχολοῦνται :

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ με δλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; —.....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλήγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημα-κατόροι κλπ.) —... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; —.....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) —.....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; —.....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; —.....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ὀχι... παρὰ τὴν περιοχὴν τοῦ Νομοῦ Κορινθίας ἢ εἰς χειρωνακὰ χωριά.....

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται Ναί... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ὀχι.....

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῆς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης, (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...
Μὲ μαριέες ἀπὸ τῶν δῶνα (μυρτιάς - ἄλκα αἰκοπροβάτων)

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... Τ.ο. 1925

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... Τ.ο. εἰδερμένα ἀλλεργι. Χρηδισμοποιεῖται ἀπὸ τὸ 1925. Αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ ἀπὸ τὸ 1960

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Μέναν. διφτέρα. Χρηδισμοποιεῖται ἀπὸ τὰ χωράφια εἶναι χωματέρη. Αὐτὰ τὰ ἐδίδειχαναν οἱ εἰδηροῦρδοι.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

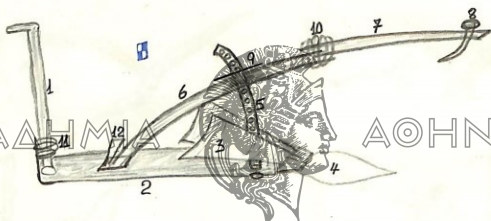
1. Χερολαβή ... 4. Φτέρὰ ... 7. σταβάρη ... 10.
 2. ὀύρα ... 5. ὕψι ... 8. κάντζος ...
 3. κοντούρι ... 6. ἐπ'άθην ... 9.

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Ἀπὸ τὸ 1960 ἀλλὰ ἀπὸ λίτους.
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... 0

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχυῶν (δεματιῶν)... ~~Θ~~.....
 5) Μηχανή ἄλωνιςμοῦ Ἀπὸ τοῦ 1952 καὶ ἐνέχεια.....
 στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκευάζει (ἢ κατασκευάζει) τὸ
 παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. Οἱ ἀρχαῖοι καὶ τῶν οἰκιστῶν.
 Ἐάν εἴμῳ εἶχε πλεονεξία τότε τὸ κατεσκεύαζε ὁ μετὰ τὸν
 χρόνον τοῦ π' ὁ οὐδὲν ἐσκεύαζε.

Ἐύχλινον ἄροτρον

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾷ-
 ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
 ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν
 ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. ὀὐρά	6. σταβάρη	11. κοιλούρι
2. κοιντοῦρι	7. προαιολιό	12. ἀφῆνα
3. φιερά	8. προδεμός	13.
4. ὑνί	9. πιζεύλι	14.
5. βράδα	10. κοιλούρι	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῳσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Τὸ ὕνι ἦτο ἴδιον. Διὰ ὅλας τὰς χωράφια :

ὕνι

ὕνι

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

Τὸ σχῆμα τοῦ οὐρανίου τόξου.

- 6) ἦτο (ἢ εἶναι) κοτεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.)

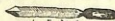
Σκεπάρνι, βλενοσκεπάρνιο, ἀρίδι, ξυλοφαί,
βμίλια, πριόνι, καρτερή :

πριόνι

ἀρίδι

ρίνι ἢ ξυλοφαί (ἀρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐκρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) ; βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. Πρὶν ἀπὸ τοῦ 1920 ἐκρησιμοποιοῦσαν βοδία
μετὰ ἀπὸ τοῦ 1920 χρησιμοποιοῦν μουχάρια .
- β) Ἐκρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται), διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν ; ... Πάνω ζε. ἑνὸς . ἑνὸς . ποτὲ :
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
ἦτο ἀναγκαῖος ὅταν ὀρχωνταν μὲ βοδία :

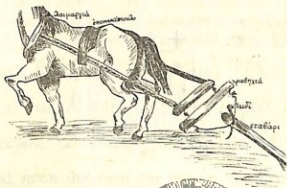

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύ-
λια κλπ.). ... Ζυγός καὶ τὸ ὄργωμα μὲ βοδία ...

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας. ὡς ἀνωτέρω.
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε
αὐτόν). ... λουριά ...
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζῶου ; ... 0 ...
- Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; ... 0 ...

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. *Ὁ ἀγροὺς εἶναι ἀνδρικό (ἀνδρὶς) ἢ τὸ μεγαλύτερον παιδί του.*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *Ἐπιλέγειν τὰ βόδια καὶ τὸν ἐκείνου τοῦ ἐκείνου τὸν δούκο καὶ περνοῦν ἐπὶ λαίμῳ καὶ τοῦ βοδιοῦ μία ζεύκα τὴν ὁποίαν ἐκείνου ἐκείνου τοῦ δούκου μετὰ τὴν ζεύκα. Ἐπὶ προσδεῖται ἐκείνου τὰ κέρατα τῶν βοδιῶν ἐπὶ μετὰ τὸν δούκο καὶ νὰ εἶναι κατὰ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν. Ἀπὸ τὰ λαυρία.*

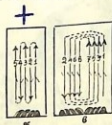
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα (α);

καὶ παλαιότερα καὶ ἐνήμερα με αὐλακίαι καὶ εὐθείαν γραμμὴν. (Σχεδιάγραμμα α.)

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὥς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαορίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.);

Ἡ ἐπορὰ καὶ παλαιότερον καὶ ἐνήμερα γίνεται με σποριὰς καὶ ὅσοις καὶ ῥαῖς εὐχὴ ἐπὶ ἐπορᾷ με αὐλακίαι. Πιδεῖται ηὐροδοκὴ νὰ εἶναι οἱ ἐποριὰς εἰς ἰδίαις.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λαορίς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν; καὶ

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ ἄροτρον;

Στα ἐνήμερα τοῦ χωραδίου τοῦ δὲν εἶναι πιανέι τοῦ ἀλῆτρι.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἡ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὕνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

καὶ παλαιότερα καὶ ἐνήμερα οἱ αὐλακίαι εὐὲν ὀργωματα ἀνοίκονται βαθιά, εὐὲν δὲ ἀπαιρτό ἀνακλά.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. Βαδιά. εἰς. ὀρκωμα. καὶ διβόλισμα. ἀναχὰς
ἐπὶν. ἐπορά. ἢ φύτευμα......

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Ἐκίνοντο. καὶ. κίνονται. εἰς ὀρκωμα.
(ὀρκωμα. διβόλισμα. ἐπάρωμα). Ὅλα. ἐκίνοντο τὴν Ἀνοιξί.
Ὀρκωμα. τὴν Μάρτιον. διβόλισμα. τὸν Μάϊον. ἐπάρωμα
.ἢ. φύτευμα. ἀναχὰς. μετ. τὸ. προῖόν.).....

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ἐκίνοντο. καὶ. κίνονται. τὸν Μάρτιον. τὸ ὀρκωμα.
τὸν Μάϊον. τὸ διβόλισμα. καὶ. συνέχεια. τὸ
φύτευμα.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἐτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ἐνα. μόνον. χρόνον......

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχήν; Δύο. διὰ. ὅλα. (ὀρκωμα. διβόλισμα)

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;.....

Η. Παιδιά. :. εἶναι. ἑξ. ἐργαλείων, ἐκνήματος. ὀρδοκωνίου.

Εἰς. χυλὴν. τοποθετοῦν. τὸν. ἐπύργον. καὶ. ἀπὸ. αὐτοῦ. τὸ. ὄργανον. βάνουν.
καὶ. τὸν. ἐπύργον. εἰς. ἑδάφος.

β) Μετὰ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῇ σιδηρᾷ ράβδῳ, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον;

Μὲ τὸ βουκέντρι καὶ παλαιότερα χρόνια ~~πρὸ~~ εἶχε μὲν ἐν ἑνὶ μέτρῳ καὶ νὰ ζυγῶ καὶ βόδια καὶ εἰς ἄλλο ~~εἶδος~~

εἰς ἑνὶ ἑλάφῳ δὲ χρόνῳ Μὲ τὸ βουκέντρι καὶ εἰς ἑνὶ μέτρῳ χρόνια ἄλλα ἐνὶ τῇ μύτῃ δύνει καὶ διὰ νὰ καθαρεύσῃ.

(2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφίου (σβάρνισμα, διβόλισμα); ~~ἢ~~ **Π.Χ.Ι.**

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

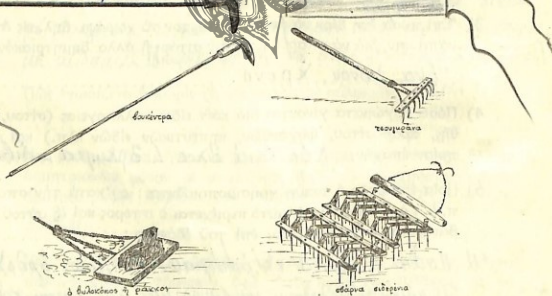
Ποδὶ

Παλαιὸν βουκέντρι

Δ.Κ.Α.Δ.Η.Μ.ΙΑ

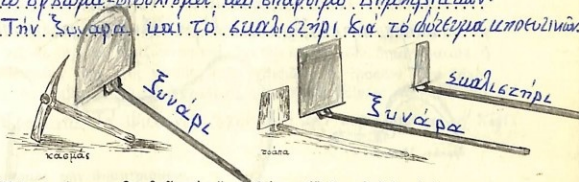
Σημερινὸν βουκέντρι

ΔΟΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν),
 Χρησιμεύουνται καὶ Χρησιμοποιοῦν τὸ ξυνάρι καὶ
 τὸ ὄρδωμα-διβόλιωμα καὶ ἐπάρδιμο Δημητριακῶν.
 Τὴν ξυνάρα καὶ τὸ ἐμαλίστρι καὶ τὸ δούλευμα κρετυζιῶν.

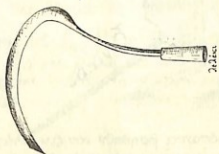
- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι τὰς ἐκτελοῦν
Ξυαλιστάδες. Αὐτοὶ ἐπάζουν εἰς μάζες, μὲθουν καὶ χορτοῖα.
μαδεύουν ἢ πεζοῦν καὶ χορτοῖα καὶ ἐκβάθουν τὰ μέρη τὰ δὲν
τὸ πιάνει τὸ ἀλίστρι.
- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
 ρὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου,
 εἶδους. Τὰ παλαιὰ καὶ τὰ νεώτερα ἀπὸ τὰ πολλὰ χρόνια, καὶ διὰ τὰ εἶδη.
Δηλαδή ὄρδωμα - διβόλιωμα - ἐπάρδιμο ἢ δούλευμα
- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται), διὰ τροφὰς τῶν
 ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. Ὅλα ἐκαλλιεργεῖτο
καὶ διὰ τὸ ἐμαλίστρι καὶ τὸ ξυνάρι καὶ τὸ δούλευμα
ἐκτελεζόμενα ποιεῖτο χωράφια.
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
 λων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφύτευοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς)
 καὶ ἄλλως. Ἐκτελεζοῦνται καὶ κινεῖται ἐν χωροῖς ὄρδωμα - διβόλιωμα -
ἐμαλίστρια - κατὰ τὴν ἀνάγκην καὶ ἀνοίχουν κοῦβελ καὶ εἰς αὐτὰς
σποδοῦν εἰς τὸν δούλευσιν πατάζει. Αὐτοὶ δὲ λαφύρουν πατάματα.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
 (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) Μὲ τὸ δρεπάνι.
καὶ παλαιότερον καὶ βήμερον χρησιμοποιοῦνται.
ὁ ἴδιος τύπος δρεπανιοῦ. Τὸ δρεπάνι αὐτὸ ἔχει
ἐκὼς πρηνυλίου καὶ βέρεϊ ὁ δονωτὴ καὶ πλάνεται.

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

* ἀπὸ τοῦ ἐν αἴματι τοῦ χεῖρος. Τὸ ἐκὼς
τὰ μέγεθος καὶ τὴν θέσιν τοῦ χεῖρος τοῦ εἶναι ὁμοίαν
με τὰ ἀντικείμενα. ... Δ.Θ.Η.Ν.Ν

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο
(ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν
ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Πρὶν ἀπὸ τοῦ 1960
ἔκδοσαν τὰ χόρτα μὲ δρεπάνια καὶ ἀντικείμενα. ἀπὸ τοῦ 1960 καὶ
ἀντικείμενα θερίζονται μὲ κόσες. Κόσσα ἴδια μὲ ἐκτετακτομένη.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
λείου ἤτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). ὀδοντωτή.

.....
..... δρεπάνι δονωτό. χεῖροληψὶς χελύου

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;
..... οὐκ ἔκδοσαν. ἐκτετακτο δρεπάνι.

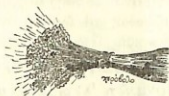
- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Πρὶν. τοῦ 1950. οἱ βιθ. ρουρδοὶ.. ζῶμενα τὰ ἐρδουαία.*

- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ὁ θερισμὸς εἰς τρωπῶν ἐκίνιστο μετ' εἰς ἀναστάσι.. τὰ ψυχανθῆ.. θερίζοντο καὶ θερίζονται μὲ τὸ χερί.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Ἀναλόκι.. πρὸς τὴν ἐναόλητι.. τῶν φυτῶν.. ἢ ἀναλόκι μετ' εἰς ἀνάγκης.. τρωπῶν.. τῶν φυτῶν.. ἐθερίζοντο καὶ θερίζονται εἰς ὕψος 10-60 ἐκατοστῶν ἀπὸ τοῦ ἐδάφους.*
- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *καλὰ.. μὲ..*
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χερίες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *οἱ ἴδιοι.. οἱ θερίζοντες.. μετὰ τὸ 1940 καὶ ἐφείχοντο.. χερόβολα.. ἀπὸ τοῦ 1940 καὶ ἀρκετέρον καὶ ἐφείχοντο.. χερίες.. οἱ ἴδιοι.. καὶ τὰ ἀποθέτουν ἐπὶ ἐδάφους οἱ ἴδιοι.*
- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *οἱ χερίες τοποθετοῦνται ἐξ ἑνὸς ἑνὸς.. πάντοτε ὁμοῦ.. διασταυρῶνται.. Ὁ δὲ καρσοὶ λαμβάνονται μετὰ τὸν.. πρὸς τὸ μένιστρο..*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... Ἀγκαλιές

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ;

Ἀερίλων.. υπί. αἱ. ἄνδρες.. και. αἱ. δουατικες

Ἐρακελματῖαι. αερισται.. οὐξε. ὑπῆρχον.. οὐξε..

Ἐπαρχουν

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθεῖσατε μετὰ τὴν πληροφориᾶς καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν).

Θ

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

Οἱ. ἄνδρες.. ἔφερον.. ἀπὸ. τὴν.. μέσην. και. αἱ. αἶμα, προβλες

Οἱ. δουατικες.. εἰραξε

Στήν. μέσην. δέν. Χρησιμοποιοῦσαν. Σῶμα

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ἐβουλάβονιο. ἀπὸ τῆν. Τρίτην. Τὸ εἶχαν. δὲ βέ. καλὸ
ὁ. ἀέρος. καὶ ἀρχίβη. ἡμέρα. Δευτέρα. - Τετάρτη ἢ Παρασκευή.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἡ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. *Ἐλ. ξαν. ἑ. π. ν. π. ῥ. δ. ι. α. - - - //*

παί' ἢ κάτω... δὸν καί ποιο καὶ εἰς τὴν καλαμίναν θερύσει δ
Γιάννος... μέ. τόν... Παδώνα η..

- 6) Πού την τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερώς όπου υπάρχει σχετικών ή άλλο τι
 έθιμον. Στο ζελεζατο κυριόσι υπήρξε μια αμνησία
σβήνουν ένα μικρό μέρος αδειογ.

Τους σπείρεις τους πρώτους τα πωλεία και τα αξιοσημείωτα.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

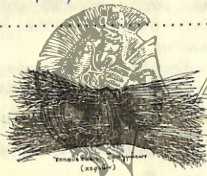
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχυῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..Ταυτοχρόνως μετὰ τὸν..

Αερίωμα· αναλαμβάνει τό δέξιμο καί ἡ μεταφορά.

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουσιδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τέσσερες ἀδελφές νοποδευῶνα βαυρῶνα καὶ
 ἑδύεσαν. ἕνα δεμάτι. Τὰ δεμάτια τὰ ἑδύον
 οἱ θηριεργαὶ μὲ βέρκες ἢ βίμαλη καὶ γιγλωτα
 ἄνω. χρόνια χρησιμοποιοῦν δύρμα. Ἀπὸ τοῦ 1960
 πάλι χρησιμοποιοῦν. διὰ τοῦ δέσιμο τῶν δεματιῶν
 τοῦ δύρμα, χρησιμοποιοῦν διὰ τοῦ μεγάλου δέσιμο τὴν
 πέντα.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐποποθετοῦντο ;

Ἀθήνηνα ἀγὴν ἰδία δέβι διὰ καὶ μετέφερον....
 ἀμείνως... εἰς ἀλώνια καὶ ἐκεῖ καὶ νοποδευῶνα
 ἐξείρις - τὴν μία πάλιν εἰς ἄλλη καὶ ἐσχημα-
 τίστην ἐκεῖ μία θεμνιά. Τὸ μέρος εἶπαι ἐσχημα-
 τίστην δεμάτια ἐκείνη θεμννοσάβι.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Ἀπὸ τοῦ 1890 .

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. Τὸν Ἀπρίλιο ἢ
Μαῖο. Ὁρῶνταν τὸ μῶνα Μάρτιο. Διβάλλαν
ζόν Ἀπρίλιον. Ἐν συνεχείᾳ ἀνοῖξαν δοῦβα καὶ
ἐλοπαδελοῦσαν ἕκτι τίς πρὸς φύτευθιν παῖσι.

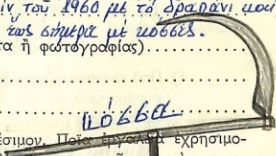
- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. Μὲ ξυκαρι

Συνοπλ

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ἕληρα χόρτα (π.χ. σαβόν, τριφύλλι, βίκον). Ἐάν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φυλάξις αὐτοῦ... **Ναί... ξανὸ τριφύλλι.**
- 2) Ὁ ξανὸς ἐκθέρνετα τὸν >Οκτωβρίον καὶ ἐξερρίζετο τὸν Μάϊον. Ἐποδοξεῖτο εἰς τὴν δὴν καὶ ὅταν ἐξηραίνετο -ἐδένετο καὶ μετεφέρετο εἰς ἀποθήκας τῶν σπιτιῶν διὰ τὴν βύλειν του. **Τὸ Τριφύλλι δθέρνετα καὶ ἐξερρίζετο ἐν Ἰούνῳ καὶ ἐξερρίζετο τὸν Μάϊον ἕως τὸν Αὐγούστου καὶ ἐπὶ πέντε βάραις.**
- 3) Πότε ἐθερίζετο ὁ σπάρῃ καὶ με ποίον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). **Τὸν Μάϊον -πρὶν τοῦ 1960 με τὸ δρέπανι καὶ με τὸν ἀλκατωῖρι. Ἀπὸ τοῦ 1960 ἕως σήμερα με κοβέξ.**
- (Παραθέσατέ καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

12066a

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργασιὰ ἐκρησιμιο-
ποιοῦντο ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .Τὸ ἐξορίσμα ἔδεικτο καὶ δύνεται
 μὲν καὶ Χέρια ἢ μὲν δραναῖνα δεριόμου. Σὺ δὲ δέξαι
 Χρησιμοποιεῖται. ἐξορία καὶ ἡνέα .

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο
 πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.
 Μετεφέροντα ἐξ ἀλώνι. ὁ Χῶρος. εἶπος. ζωποδεύων
 ἔλεξτο καὶ γέειται. Αἰμωναυάει .

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χῶρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν
 δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται : θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν ;
 Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως ;

Αἰμωναυάει . Τὰ σωρὸς τῶν δεματιῶν τὸν γένε.
 Αἰμωναυάει . Τοποθετοῦνται τὰ δεμάτια ἐξ εἰρήνης καὶ
 τὸ ἐν ἑαυτῷ ἐξ ἄλλο.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνάγκη εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνι-
 σμόν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
 χῶρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι ; Ὑπῆρχον . ὁ Χι . . .

Ἐδίνοντο ἐὰν ἄλλα τοῦ χωριοῦ καὶ ἐξ ἐπικτεῖα .
 καὶ τὰ πλάνη. ὁ ἄερας .

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου ; Εἰς
 ποίαν θέσιν ;

Ἐδίνοντο ἐὰν ἄλλα τοῦ χωριοῦ καὶ ἐξ ἐπικτεῖα
 καὶ τὰ πλάνη. ὁ ἄερας .

- 5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

καὶ δε. ἄλωνι... ἔστω ἰδιουκτησία. περιεχομένων τῆς μιᾶς οἰκογενείας. Ἀλωνίδων με σειράν ἄλλα. παρὸν ἡμεῖς ἀποβάλλω τῶν ἰδιουκτητῶν. Ὁ χρόνος ἐκτείνετα ἀπὸ ἑνὸς ἐξ ἑαυτοῦ.

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἄλωνισμα καὶ πότε λήγει ;

Ἀρχίζει με τὸ τέλος τῶν δερισμῶν καὶ τελειώνει μετὰ τοῦ ἑνὸς μῆνου ἔστω τέλος ἰσχύος.

- 7) Εἶδη ἄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνα (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνα (με δάπεδον ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχέδιασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Ἐπὶ τῶν χωματῶν καὶ πετράλων. Ἀπὸ τὸ 1952 διαμαρτυρεῖται ἡ χρῆσις των.

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ ἄλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνα : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρουν). Ἐξο. Τέλος τῶν δερισμῶν. ὅτι καὶ νῦν

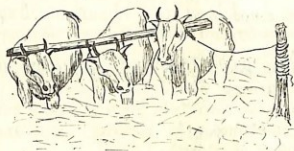
καὶ ἐπισκευάζουν. τὸ ἄλωνι. κόβουν τὰ χορτάρια. τὸ ἐκκαθαρίζουν. καὶ τὸ καθαβρίζουν με νερό.

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἄλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Δ.Χ. ἄλλα μετὰ τὴν δερισμόν.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.
 Ξεπολαδεύοντο... ὄρδια... καὶ... μυαλινῶς... περὶ... τὸν...
 δευτέρου... (ἀλωνοδυνα)... Ἀνωκοινοδοῦν... τὸ... εὐφροσύνη...
 τῶν... ἀνὰ... πρὸς... διαφόρων... θέβιν... ..

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
 ῆσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιστοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
 στρούλουρας, δουκάτι, βουκάτι κ.λ.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου εξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.

Πρὶν τοῦ 1900. χρησιμοποιοῦσαν... διὰ τὸν ἀλωνισμόν ὄρδια.

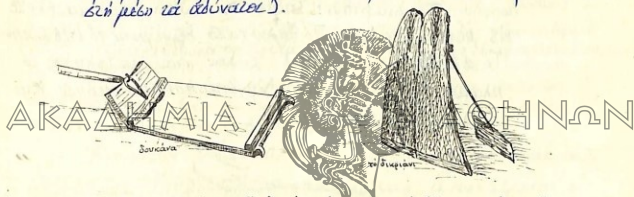
Ἀπὸ τοῦ 1900-1952. χρησιμοποιοῦσαν... μυαλινῶς καὶ ἄλλα.

Στὸ ἀλῶνι... ὡς... εἰς... τὸ... μέσον αὐτοῦ.

τὸ... μυαλινῶς... τὸ... ἀλῶνι... συνδέει... τὰ... δευτέρου... καὶ...
 τὰ... μετὰ... τὸν... ἀλῶνι... τὸ... ἀλῶνι... τὸ... ἀλῶνι... τὸ... ἀλῶνι...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἀλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινες τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-
 * ἔσπιναν... νὰ ἔρχονται... καὶ... νὰ...
 τὰ... ἀλῶνι... τὸ... ἀλῶνι... τὸ... ἀλῶνι... τὸ... ἀλῶνι...
 τῶν... μετὰ... 20-30... ..

τες και σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Μὲ ἕνα ἔχοντι
 ἐλαστικὴν. Ἀπλῆς ῥόβης. ὅσας θὰ ἄρξαιτο διὰ τὸ ἴδιον.
 Καὶ τὴν ἁπλοῦς. καὶ ἴσα. τὸ ἕνα μονὰ. τὸ ἄλλο
 καὶ δύο. καὶ μὴ. ἐλαστικὴν. καὶ μὴ. Ἀπλῆς. Λοιπὸν
 ἦσαν μετὰ τὴν ἐννομήν. ὅς Ἀπλῆς. ἔπαινον. μετὰ ἕνα ἔχοντι
 πρὸς τὸ ἄλλο. ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μετὰ τοῦ αὐτοῦ. ἢ ὅτις τῶν δυνάμεων
 γ) Πρὸς ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιοῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὥπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν
 σκληροῦ λίθου ἐξαρθᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.
 * ἐρυθμίζον ἀναλόγως μετὰ τὴν δύναμιν τῶν ζώων ὅπως αὐτοὶ τὰ δυνάμεις
 ἐκτὸς μέν καὶ ἀδυνατοῦν).

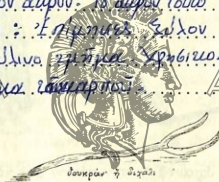
Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνη, δικριάνη,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνθήεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ τοῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία,
 ρεβίθια κ.ά.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; Χρησιμοποιοῦντο καὶ Ντουβένι.
 Αὐτὸ πρὶν. τοῦ 1920. ἦτο. ἑλκὶς. καὶ ἔκτε. διδερένια λιπιδία.
 Ἀπὸ τοῦ 1920. ἔδιναν. Ντουβένια. διδερένια. ἔκτε. ὄσπρια
 ζευγνοῦντο. Χρησιμοποιοῦντο κυρίως. διὰ τὸ ἀλωνίσματα τῶν
 βιτηρῶν. Το. ἐπρομηθεύοντο. ἀπὸ τοῦ. Ζιζιηρῶν. δυνάμεων.
 Διαστάσεις. Μικρὴ. βάσις. 40 ἐμ. Μεγάλη. βάσις. 80 ἐμ.
 Μήκος 1 μέτρο.

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ἀπὸ ἀνατολῆς μέχρι δύσεως τοῦ ἡλίου. ἔπαινε-
λαμβάνει τὴν ἐπομένην ἡμέραν ὅταν δὲν ἐκλείνουν.

12) Ποῖα ἄλλα ἄλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Τὰ διμεριὰν: ἐπίμηκες ξύλον πού ματέληκε
εἰς ὀδοντωτὸν αἶψον. Τὸ αἶψον τοῦτο ἔκινε μετὰ τὸ 1920 ἐξωτερικῶς.
Τὸ δουκράνι: ἐπίμηκες ξύλον πού ματέληκε ἐν
πλάτῃ. ξύλινα γνήσια χρησιμοποιεῖται μόνον διὰ
τὰ διχάλια καὶ δουκράνια.

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ; .. Μὲ λι. γ. ζ. α. . . Χρησιμοποιεῖ διὰ τὴν

ἐργασίαν αὐτὴν ὀχι μόνον τὰ διμεριὰν! ἀλλὰ καὶ
τὰ δουκράνι καὶ τὰ δάκρυμα.

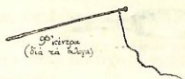
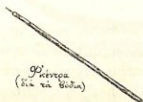
14) Ἦτο ἐν χρήσει ἐιδικὴ ἄλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἄλλαχοῦ
φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ της ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα).

ἔῤῃαν. τὰ μαμουζέι. Ταῦτα εἶχε μῆκος 120 μ.
ξύλιναν. ἔῤῃ. ἕνα αἶψον. ἦτα δουκράνι. διὰ τὰ
πιάτνια ὡμοῖα. ἔῤῃ ἄλλο ἐμποδιστὴν τὸ λουρί.

καμουζέι

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἄλωνίζοντο καθ' ἡμέραν . . . Ἐλεκετο . . . πένθημα . . .

... Μόνον ἐν τῷ πένθῃ ἀλωνίζοντο μιάς ἡμέρας . .

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (Ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

... Μάλαμα . . . Ταῦτα μετὰ τὸ ζῆλον τοῦ ἀλωνισμοῦ ἐκαστὸν ἀλωνιστὴν μόνον εἶναι ἐν τῇ χερσὶ καὶ ἐκαστὸν εἶναι ἐν τῇ χερσὶ.

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουσιν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ ἰδικὰ τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνιστοὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστοὶ καὶ ἀγωνιστοί), οἱ ὅποιοι εἶχαν βόδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν . . .

Ἀλωνίζον ἐπὶ τῷ πλεόνει οἱ ἴδιοι καὶ μετὰ τὰς
ἑωσά . ὑπάρχον ὅμως καὶ εἰς τοὺς ἀλωνιστοὺς οἱ
ὀλοῖτοι . ἀλωνίζον καὶ βιτηρὰ . ἐκείνων . οὗ . δὲν εἶχον
ἑωσά . ἢ . ἐκείνων . καὶ εἶχον ἀνάκτη καὶ ἀπὸ ἑνὸς ἑωσά .

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; . . .

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ὅλωνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου· (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).....

κοπάνοι στεφάνου

ξύλο καμυδιστὸ διὰ τὸ κοπάνισμα μικρῶν σιτηρῶν δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν ;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

.....
.....
.....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

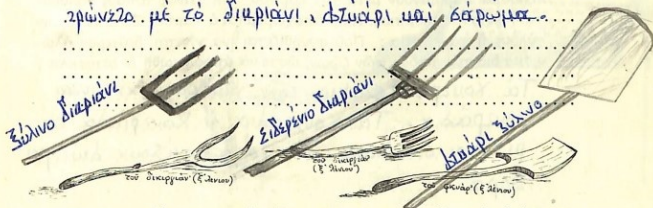
Μόνον ὅταν ἄλυννον με λῶα ἔλεγον διάφορα.
Δημοτικὰ τραγούδια. Δίστιχα ἢ ἄλλες φράσεις
δὲν ἔλκουτο.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) Ἀπὸ τοῦ 1952 καὶ

ἀντικατέστη τὴν ἐπρομηθευσθῆ ὁ Α. Γεωργίου Συναγερμὸς.

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... Λειῶμα... Τὸ λειῶμα ἐβράζετο
ζῶνεντα μετὰ τὸ δικριάνι, φτυάρι καὶ δάρυμα...

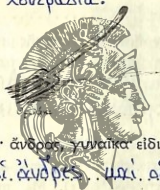
Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. Το. Χειμῶμα. βυδαν-
ζωμένω. εἰς. βωρῶν. βροσχυλῶ. βρυχάσας. Ζῆν. αὐρυφῇ
τοῦ. βωροῦ. βροσβεσθῶν. ἕνα. διαρίανι. νά. βλήν. πρὸς
ζῆν. Ἀνασολῶ. Ταυιδχρονα. ἔλεξαν. Χίλια. μὲδισα. ...
"μελαβάδωτο".

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φυτᾶρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφῆσατε τοῦτο.

.. Διαρίανι. ἕνα. τὸν. αὐρυφῇ. διὰ. νά. βλήν. ἢ. βυδανζῶν.
.. χρυσεοσφισθῶν. τὰ. φινάρι. καὶ. τὸ. βρυχάσας. διὰ.
νά. μὲδισα. τὰ. χονδράδια.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
Λιχναῶσαν. καὶ. αἱ. ἄνδρες. καὶ. αἱ. θυγατέρες.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ. (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

.. Τὰ. χονδρά. τεμάχια. τῶν. σταχύων. λείπονται.
.. χονδράδια. .. Τὰ. χονδράδια. ἢ. χονδράδια. τὰ.
.. ρίχνουν. διὰ. ζῶα. δὲν. τὰ. ἀλυνίσουν. δεύτερον
.. φορά.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζῶων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καί καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο Θ

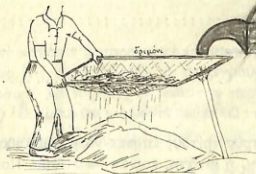
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

..Τὰ χονδράδια... ἢ... χονδράδα... μαθαρίζετο ὡς ξένης.
 ..Ὁ ἄνδρας... μετὰ δὲ στύβρι... χιχνάζει... τὸν μαρμό.
 ..μετὰ χονδράδια... τὰ χονδράδια... ἔρχονται... ἐξήν
 ἐπιδόματα καὶ διχύνονται ἀπὸ μιᾶ κυναῖνα διὰ τῆς
 Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ἀκατάλληλα ἐνὶ βαρυνάσει (ὡς ἐκτελεσθέντα)
 καὶ ἔρχονται τὸ μαρμό διὰ τῆς κυναῖνας
 πλῆρως

δριμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Δι' ἑρῶναι καὶ ὁποῖους ἀνέθερα προσηκούμεναι.

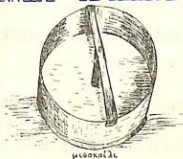
7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνσεις καὶ ἀσπασμοὶ τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; **Ὁταν τὸν καρπὸν τῶν λεράων**

[illegible]

8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλὼνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλὼνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὁκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *Ὀνομα. ὁ μαρμυρὸς ἦτο*
ἕωςμος. ἔρχοντο. εἰς ἁλώνι. ὃ δὲματιδὲς μετὰ μίαν ἡμέραν διήν
ἡροῖαν. ἔβαλε. τὸ δέμασσαν. τοῦ μαρμυροῦ. Τὸν μαρμυρὸν με-
τροῦσαν μετὰ ἕνα δοχεῖον. ποῦ. τὸ ἔλεξαν. μί κίλο. Τὸ μί κίλο
ἔπλενε 12 δοχεῖα εἰς αὐτὴν καὶ εἶχε δοχεῖα κυλινδρικοῦ.

μίσκοις

κουτίον

Μί κίλο

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

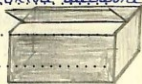
- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μετρὰ τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

..... *Τὸ ἁλωνιάτικο. (ἕνα ἄμμο. ἕνα μέτρον. τοῦ ἰδιουζήτου*
εἶχαν χρησιμοποίησιν ἕνα δοχεῖον.)
.....
.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) *Ὁ μαρμυρὸς ἐποδοδεῖται εἰς ὅλιναν ἀφάμιναν*
λαδοναῖα. εἶχαν καὶ ἔχου εἰς ὅλιναν τοῦς.

καδῶνι

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρόν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ..Τὸ.. ἔκχωρα.. ἐπονομαστέτω.. εἰς
 εἰς.. τὰς.. ἀρεθβάτας.. εἰς.. τὸ.. ἰδαῖον.. 27ης.. διαίτης
 ἀλλὰ.. εὐ.. μισό.. εἰς.. εὐ.. ἄλλο.. μισό.. ἔβαλαν.. τὰ.. λῶα)

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογία τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἁλώνισμα ;

Μέ.. εἰδικῶς.. μηχανῶν.. ἢ.. ὅπως.. εἰς.. ἔλεξαν.. μου..
 εἰς.. λῶσαν.. μηχανῶν.. μαθαρῖσμου.. βιτηρῶν..

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογία τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς* ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ..

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανὸς κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; ...

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ;

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀπαρτὴ αἰ. πληροφορίας διὰ διεκπεραίωσιν ἀπὸ χωριῶν καὶ παρὰ τὰς ἡμερομηνίας 7-10 Ἰανουαρίου 1971.

Κ Α Τ Α Σ Τ Α Ξ Ι Σ

Ἐμφαίνονται τὰ ὀνοματεπώνυμα ὡς καὶ ῥοιτὰ στὰ χεῖρα τῶν πληροφοριοδοτῶν.

α/α	Ὀνοματεπώνυμον	Ἡλικία	Γραμματικαὶ δυνάμεις	Τόπος κατοικίας
1.	Χηρμανόπουλος Ἀρσένος	75	Ἀπόδοτος Σχολαρχείου	Μ. α. ν. ν. α.
2.	Τσάτσαρης Ἀναστάσιος	69	Ἀπόδοτος Δημοτικού	- -
3.	Μπασιλῶνας Βασίλειος	60	- - - -	- -
4.	Μιχαλόπουλος Ἀπόστολος	59	Ἀπόδοτος Σχολαρχείου	- -
5.	Μητροπούλιας Ιωάννης	54	Ἀπόδοτος Δημοτικού	- -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΣΕΡΕΝΟ ΔΡΟΤΟ

